

Ønskekvistens fysiologi

Øystein Friestad har i en artikkel i Tidsskriftet nr. 9/1957 (s. 388–9) vurdert ønskekvesten ut fra et muskel-fysiologisk perspektiv. Forfatteren konkluderer med at ønskekvesten representerer et ytterst ustabilt balansesystem som er helt uegnet til å påvise vann og vannårer.

EN MUSKELFYSIOLOGISK VURDERING AV ØNSKEKVISTEN

Av ØYSTEIN FRIESTAD

I lange tider har man benyttet seg av ønskekvesten når det gjelder å påvise vassårer. Hvis kvisten i hånden hos en «kvistmann» slår ned eller opp, har dette vært tegn på at der finnes vann, og at man eventuelt kan grave brønn her. Dette har kostet mye arbeid, tid og penger, idet der ikke sjelden utføres betydelige mineringsarbeider for å finne fram til vannkilden.

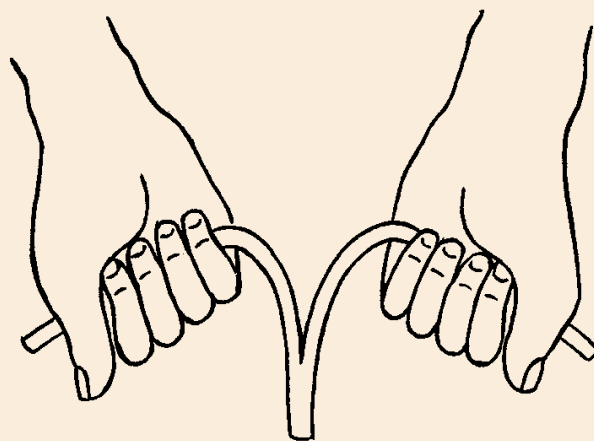
Man mener at det er stråler fra vassårene som påvirker kvisten, og disse stråler har den senere tid fått skylden for en lang rekke lidelser vesentlig hørende inn under gruppen «gikt». Ønskekvesten er derfor meget hyppig brukt for tiden, og der har vært atskillig diskusjon i pressen i sakens anledning. En mener å ha kunnet fotografere de omtalte stråler, og der er gjort henvendelser til vitenskapelige institusjoner for om mulig å klarlegge problemet.

Jeg skal ikke komme inn på begrepet vassårer, men vil fremlegge noen resultater jeg er kommet til etter i lengre tid å ha grublet over mysteriet Ønskekvesten.

Først vil jeg da gjøre et forsøk «in vitro». En legger en kvist eller metalltråd som også brukes, vannrett mellom spaltene på 2 par klosser, så den har samme stilling som den inntar i hånden. *Denne stilling er meget labil.* Ved den minste berøring spretter den ut av stilling, enten nedover eller oppover. Smøres tråden og treflatene inn med fett, blir det enda vanskeligere å bibeholde denne stilling, og kunne en tenke seg tråd og treflater forsynt med kulelager, ville en ikke få tråden til å ligge i det hele tatt. Følgende betingelser må være til stede for at tråden skal ligge: «Den kraft som virker på tråden, må gå parallelt med denne forat tråden skal innta likevektstilling,» eller: «Det bakre støttepunkt må stå loddrett på tråden forat denne skal innta likevektstilling.»

Vi skal nå overføre dette labile prinsipp til hånden. Begge hender er maksimalt supinert så håndflatene peker oppover. Trådens 2 grener gripes og spennes så den inntar samme stilling som mellom treklossene. Den bakre støtte blir nå overtatt av fett-polsteret i hånden. Likevektstillingen blir forsøkt opprettholdt ved muskelkontraksjon. Hendene holdes knyttet i maksimal supinasjon, en meget trettende stilling. Man beveger seg mens man holder tråden. Hånden kan ha forskjellig fuktighetsgrad. Dette er faktorer som gjør at det er umulig å holde kvisten i stilling. (...) Slår den ned, så er det fordi branchene, som er i en stadig spenningstilstand, unnslipper opp mellom fingrene hvor en ikke har kraft til å opprettholde spenningen. (...) Idet tråden i dette tilfelle tenderer mot å rette seg ut, vil den understøtte hendenes supinasjon. Man kan derfor til en viss grad motarbeide kvistens utslag når den slår opp.

Men selv om tråden slår ut, kan man likevel igjen bringe den i likevekt for en tid hvis man som tidligere omtalt igjen retter kraften parallelt med tråden. Det er bare det å bemerke at man

har best tak på tråden når den ligger vannrett og støtter seg baktill mot øvre del av håndflaten og tenars muskulatur, i de andre plan skal det atskillig mer kraft til å holde den i stilling.

Hvis tråden holdes i pronerte hender, er det meget lettere å bibeholde likevektstillingen.

Når nå kvistmannen merker at tråden slår ned eller opp, så betyr det for ham at der er et eller annet som påvirker den og drar den helt ned eller helt opp, og han vil underbygge sin påstand med at han knytter nevene så knokene er kvite, likevel slår kvisten ned. Ja, det er riktig. Det nytter ikke å knytte nevene når kvisten faller ut av balanse, vel å merke hvis ikke kraften samtidig rettes parallelt med tråden, men da stopper den. Men å stoppe kvisten eller tråden, har han ingen interesse av. For ham betyr utslag stråler og vassårer, ikke et labilt likevektsystem som er kommet ut av balanse.

For den som er oppmerksom på dette forhold, går det utmerket an å vandre rundt med kvisten i likevektstilling uten at den slår ut når han bare konsentrerer seg om dette.

La oss likevel anta at der var et eller annet som kunne påvirke likevektstillingen, f. eks. stråler fra eventuelle vassårer. Da er det bare å si at kvisten på ingen måte kan brukes som en indikator på disse, da feilkildene på grunn av dette labile likevektsforhold er så store at det ville være uvitenskapelig å trekke slutninger.

Hvis strålene påvirker kvisten i hånden på en kvistmann, så skulle de også påvirke kvisten mellom 2 par klosser, men det kan en være sikker på at de ikke gjør. De måtte i så tilfelle hos kvistmannen påvirke hans underarmsmuskler selektivt ad myogen-neurogen eller «hormonal» vei, noe som er utenkelig.